

Developing Infrastructure Model to Promote the Role of Key Stakeholders in the Field of Foreign Direct Investment

Farhad Safaei Kouchaksarai

Ph.D. student in Management, Public Administration Department,
Islamic Azad University, Qaemshahr Branch, Iran

Mohammadreza Bagherzadeh¹

Assistant Professor, Public Administration Department, Islamic Azad
University, Qaemshahr Branch, Iran

Asadollah Mehrara

Assistant Professor, Public Administration Department, Islamic Azad
University, Qaemshahr Branch, Iran

Zabihullah Ghulami Rudi

Assistant professor, Department of Economics, Ghaemshahr branch,
Islamic Azad University, Qaemshahr Branch, Iran

(Received: 2021/05/11 -Accepted: 2021/11/28)

Abstract

The purpose of this study was to provide the necessary infrastructure model for the development of key stakeholders in the field of foreign direct investment. In the obtained results, 10 dimensions of the necessary infrastructure to develop the role of key stakeholders in the field of foreign direct investment were extracted, which include: economic infrastructure, legal infrastructure, social infrastructure, political factors, technical & technological factors, Intra-organizational factors, legal infrastructure, facilitation strategies, incentive & support strategies, & consequences.

Keywords

Role Development, Key Stakeholders, Foreign Direct Investment, Data Foundation Theory.

Copyright © 2022 The Authors. Published by Faculty of Law & Political Science, University of Tehran.

This Work Is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International (CC BY-NC 4.0)

1- Corresponding Author's Email: Dr.mr.bagherzadeh@gmail.com

فصلنامه سیاست‌گذاری عمومی، دوره ۷، شماره ۴، زمستان ۱۴۰۰، صفحات ۱۴۳-۱۲۹

مقاله پژوهشی

تدوین الگوی زیرساخت‌های لازم برای توسعه نقش‌پذیری ذینفعان

کلیدی در حوزه سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در ایران

فرهاد صفایی کوچکسرایبی

دانشجوی دکتری خط‌مشی‌گذاری گروه مدیریت دولتی واحد قائم‌شهر دانشگاه آزاد اسلامی، ایران

محمد رضا باقرزاده^۱

استادیار گروه مدیریت دولتی واحد قائم‌شهر دانشگاه آزاد اسلامی، ایران

اسدالله مهرآرا

استادیار گروه مدیریت دولتی واحد قائم‌شهر دانشگاه آزاد اسلامی، ایران

ذبیح‌الله غلامی رودی

استادیار گروه اقتصاد واحد قائم‌شهر دانشگاه آزاد اسلامی، ایران

(تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۲/۲۱ - تاریخ پذیرش: ۱۴۰۰/۹/۷)

چکیده

هدف از پژوهش حاضر، ارائه الگوی زیرساخت‌های لازم برای توسعه نقش‌پذیری ذینفعان کلیدی در حوزه سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی است. روش تحقیق، کیفی از نوع اکتشافی بوده و استراتژی پژوهش داده‌بنیاد بوده است. برای جمع‌آوری داده‌ها از مصاحبه‌های عمیق استفاده شده است. جامعه پژوهش، متخصصین و مدیران حوزه سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی بوده‌اند که با روش نمونه‌برداری نظری با ۱۵ نفر از خبرگان مصاحبه شده و داده‌های بدست آمده با استفاده از نرم‌افزار مکس‌کیودا مورد تحلیل قرار گرفته است. زیرساخت‌های لازم برای توسعه نقش‌پذیری ذینفعان کلیدی در حوزه سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی، زیرساخت‌های اقتصادی، زیرساخت‌های حقوقی، زیرساخت‌های اجتماعی، عوامل سیاسی، عوامل فنی و تکنولوژیکی، عوامل درون‌سازمانی و زیرساخت‌های قانونی شناسایی شدند.

واژگان کلیدی: توسعه نقش‌پذیری، ذینفعان کلیدی، سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی.

مقدمه

امروزه اهمیت سرمایه‌گذاری بر کسی پوشیده نیست. در تئوری‌های اقتصادی، سرمایه‌گذاری به عنوان موتور محرکه رشد اقتصادی شناخته شده و لازمه نیل به توسعه اقتصادی و اجتماعی، داشتن رشد اقتصادی مناسب، مداوم و مستمر است (Arabi & et al., 2020). از دیدگاه اقتصادی، سرمایه‌گذاری خالص مثبت و مستمر، بستر لازم را برای توسعه فراهم می‌آورد و سرمایه فنی لازم را برای این مهم تشکیل می‌دهد (Agarwal, 2020). بدیهی است هر کشوری جهت گرداندن چرخه‌های اقتصادی و انجام پروژه‌های خویش محتاج سرمایه می‌باشد چه آنکه این سرمایه از درون کشور و با منابع داخلی تأمین گردد و یا آنکه با به کارگیری ظرفیت‌های خارجی، سرمایه‌گذاران دیگری را از سایر کشورها جذب نماید (Busiswa & Roscoe, 2020). سرمایه‌گذاری یکی از مهم‌ترین متغیرهای کلان در اقتصاد محسوب می‌شود و تحت تأثیر عوامل متعدد مانند متغیرهای پولی و مالی، سیاسی و ساختاری قرار دارد (Paul & Feliciano, 2021). تقریباً اکثر اقتصاددانان، بی توجه به مکتب و دیدگاه فکری خود، بر تمرکز و تشکیل سرمایه به مثابه مهم‌ترین عامل تعیین کننده رشد و توسعه اقتصادی تأکید زیادی داشته‌اند (Jani, 2018). مقدار و میزان ورود سرمایه‌گذاری خارجی به ایران در مقایسه با بسیاری از کشورهای دنیا اندک است، به گونه‌ای که طبق گزارش آنکتاب سهم جمهوری اسلامی ایران از جذب سرمایه خارجی ورودی در سال ۲۰۱۸، تنها در حدود ۰٫۳ درصد جریان ورودی سرمایه خارجی جهان است (Shirvani, 2019). علیرغم همه اقدامات صورت گرفته در جذب سرمایه‌گذاری خارجی، مسائل و مشکلات فراوانی مشاهده می‌شود از جمله وجود قوانین و مقررات بازدارنده (Hasanvand & et al. 2020)، بالابودن رتبه ریسک کشور در فعالیتهای تولیدی (Hosseini & et al. 2020)، حاکمیت اقتصاد دولتی (Shahb&arzadeh, 2017)، ناکافی بودن بسترها و زیرساخت‌های فیزیکی (Dehghan Shabani & Afarineshfar, 2015)، بوروکراسی زائد اداری (Zamani. & Tayebi, 2020)، وجود ذهنیت منفی به وضعیت اقتصادی و امنیتی ایران (Torkamani & Fotros, 2019)، نامطلوب بودن فضای کسب و کار (Dodangi, 2016)، تحریم‌های اقتصادی (Yunsong & Fei 2018)، مسائل و مشکلات جهانی و ناکارآمدی سیستم بانکی (Aragonés & et al., 2017). چنین مسائلی ضرورت دارد از زوایای مختلف مورد بررسی قرار گیرد. در پژوهش حاضر محققین تلاش دارند با تمرکز بر نقش ذینفعان، زیرساختهای مورد نیاز برای توسعه سرمایه‌گذاری خارجی را مورد بررسی قرار دهند. ذینفعان فرد یا گروهی هستند که در دستیابی سازمان به اهدافش اثر می‌گذارند یا اثر می‌گیرند. سازمان خود باید به عنوان گروهی از ذینفعان در نظر گرفته شود و هدف سازمان باید مدیریت علائق، نیازها و نقطه نظرات آنها باشد (Bahadorestani & et al., 2018). در این پژوهش، ذینفعان اصلی شامل وزارت امور اقتصادی و دارایی، سازمان برنامه و بودجه، مرکز سرمایه‌گذاری خارجی، وزارت صنعت، معدن و تجارت، بانک مرکزی، وزارت کشور، سازمان‌های غیردولتی، اتاق بازرگانی مازندران، مناطق

آزاد تجاری و ریاست جمهوری هستند. ضعف یا قوت نقش‌پذیری آنها می‌تواند برای پروژه و سازمان مخرب بوده و مشکلاتی نظیر بروز اختلاف و تضاد با جامعه، پیچیده شدن فرایند تصمیم‌گیری‌ها در پروژه و سازمان، بروز خسارت و افزایش هزینه‌های پروژه، خدشه‌دار شدن اعتبار و سابقه افراد و شرکت‌های حاضر در پروژه و مشکل در اولویت‌بندی و پاسخگویی به مطالبات ذینفعان را بوجود آورد (Afridi, 2018). این مساله نشان می‌دهد که هرگاه نقش‌پذیری ذینفعان را در سرمایه‌گذاری خارجی فراموش کرده‌ایم و در ایفای وظایف تعادل نداشته‌ایم یا به رغم ورود همه صاحبان نقش، نوع کارکردشان به درستی مشخص نشده است، حصول نتایج موفقیت چشمگیری نداشته است (Aghasafari & et al., 2019). شناسایی زیرساخت‌های لازم برای توسعه نقش‌پذیری ذینفعان کلیدی در حوزه سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی می‌تواند رویکردی مناسبی باشد تا فرایند جذب سرمایه‌گذاری خارجی را تسهیل و تسریع نموده و آن را بهبود بخشد. لذا سوال پژوهش حاضر این است که، زیرساخت‌های لازم برای توسعه نقش‌پذیری ذینفعان کلیدی در حوزه سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی چیست؟ برای این منظور پژوهشگران با بهره‌گیری از رویکرد پژوهش کیفی تلاش کرده‌اند تا الگوی مناسب برای شناخت زیرساخت‌های لازم برای سرمایه‌گذاری خارجی را شناسایی کنند؛ براین منظور با استفاده از مصاحبه با متخصصین داده‌های موردنیاز گردآوری شده و از راهبرد داده بنیاد برای تحلیل داده‌ها و تدوین الگو بهره گرفته شده است.

مرور ادبیات

سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی^۱ براساس تعریف کنفرانس تجارت و توسعه ملل متحد (UNCTAD, 2001) عبارتند از سرمایه‌گذاری که متضمن مناسبات طولانی مدت بوده و منعکس کننده کنترل و سود دائمی شخصی حقیقی یا حقوقی مقیم یک کشور در شرکتی واقع در خارج از وطن سرمایه‌گذار باشد (Zamani & Tayebi, 2020). در تعریفی دیگر، نوعی از سرمایه‌گذاری به منظور کسب منفعت دائمی و همیشگی در موسسه‌ای مستقر در کشور غیر از کشور سرمایه‌گذار است و نتیجه آن کسب حق رای موثر در مدیریت یک شرکت یا موسسه می‌باشد (Afridi & et al., 2018; Zhao & et al., 2019; Hong 2018). جذب سرمایه‌گذار از کشورهای دیگر علاوه بر تأمین سرمایه نقدی مورد نیاز کشورها از ویژگی‌های دیگری همچون انتقال دانش فنی و فناوری، توسعه بازارهای صادراتی، ارتقاء توان مدیریتی، ایجاد فرصت‌های شغلی جدید نیز برخوردار است (Hasanvand & et al. 2020) و به عنوان وسیله‌ای جهت دستیابی به شبکه بازاریابی بین‌المللی عمل می‌نماید (Saremi & Zakery, 2018). اگر در یک کشور در حال توسعه دلیل عمده بیکاری، ساختاری باشد و هیچ منبع سرمایه‌گذاری نیز موجود نباشد، در این صورت، این بخش از سرمایه‌گذاری به افزایش اشتغال نیز منجر خواهند شد (Mowlaei, 2020). با گذشت زمان، ورود

1 - Foreign Ddirect Investment

سرمایه و فناوری از سوی کشورهای توسعه یافته به کشورهای در حال توسعه، شرایط مطلوبتری را جهت استفاده از منابع طبیعی و عوامل جغرافیایی برای کشورهای میزبان بوجود می‌آورند (José & et. Al., 2018). این نوع از سرمایه‌گذاری بر توسعه اقتصادی، اجتماعی و سیاسی کشورهای میزبان به طرق مختلف و در ابعاد گوناگون تأثیر می‌گذارد (Sizhong & Anwar, 2017). از سوی دیگر، بخش مهمی از پژوهش‌ها بر عوامل تأثیرگذار بر توسعه این سرمایه‌گذاری متمرکز است. این عوامل از بعد اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و مدیریتی مدنظر بوده است. عوامل و محورهای اقتصادی به متغیرها و شاخص‌هایی گفته می‌شود که ماهیت اقتصادی دارند و در افزایش و کاهش سرمایه‌گذاری خارجی دارای نقش موثر می‌باشند (Mowlaei, 2020). اقتصاددانان مهمترین عامل جذب سرمایه‌های خارجی را عوامل اقتصادی می‌دانند که در این میان، وجود مواد خام فراوان و ارزان، نیروی کار ماهر و بازار کالا و خدمات، شروط اولیه توجیه‌پذیری جذب سرمایه‌گذاری خارجی بشمار می‌روند (Yunsong & Fei 2018). سرمایه‌گذاران خارجی اقتصادهایی را ترجیح می‌دهند که دارای شبکه توسعه یافته‌ای از زیرساخت‌ها باشد (Hosseini & Shahb&arzadeh, 2017). زیرساخت‌های ضعیف، هزینه فعالیتهای اقتصادی را افزایش و نرخ بازده سرمایه را کاهش می‌دهد (Nejati & Akhbari, 2020). همچنین ثبات نرخ ارز اطمینان در محیط اقتصادی داخل را افزایش می‌دهد و تصمیم‌گیری برای سرمایه‌گذاری در حال و آینده را منطقی‌تر می‌نماید (Sizhong & Anwar, 2017). ثبات سیاسی یک عامل مهم اجتماعی در ایجاد محیط مناسب برای سرمایه‌گذاری خارجی است (Khushnood & et al., 2020). با فرض ثابت بودن همه شرایط اقتصادی، کشورهایی که دارای سیاست خارجی پرتنش هستند در جذب سرمایه‌گذاری خارجی بسیار ناموفق عمل می‌کنند (Zeinalzadeh & Jafari, 2020). همین‌طور اگر امنیت سرمایه‌گذاری و بستر قانونی لازم در کشورهای در حال توسعه و اقتصادهای آنها فراهم شود سرمایه‌گذاران بین‌المللی میل و رغبت بیشتری برای حضور در این بازارها پیدا خواهند کرد و قدرت جذب سرمایه‌ها توسط آنها بیش از پیش به وجود می‌آید (Roy & et al., 2020). سیاست‌های کشور میزبان برای سازمانهای بین‌المللی جهت استقرار فعالیتهایشان در یک کشور به عنوان یک عامل مهم مطرح است، چرا که یکی از آثار مهم این نوع از سرمایه‌گذاری ایجاد پیوند و ارتباط میان این کشورها و اقتصاد بین‌المللی است (Hosseini & Shahb&arzadeh, 2017). از سوی دیگر، پژوهشگران، عمده عوامل تأثیرگذار فرهنگی بر جذب سرمایه‌گذاری خارجی را در سه مورد اصلی بیان می‌کنند: ۱) ذهنیت مثبت نسبت به سرمایه‌گذاری خارجی ۲) ارتباط و تعامل قوی بین کشور میزبان و اتباع خارجی ۳) وجود مدارس دو زبانه (Lin & Lu, 2017). ذهنیت منفی نسبت به سرمایه‌گذاری کشورهای خارجی بیشتر از هر چیز ناشی از تجربه ناموفق تاریخی در این زمینه می‌باشد (Agarwal, 2020). تصویرسازی مثبت از محیط سرمایه‌گذاری در کشور با بکارگیری لوازم ارتباط جمعی و تبلیغات در جهت شناسایی و معرفی هر چه بیشتر محیط‌های واجد سرمایه‌گذاری در کشورها

باعث جذب سرمایه‌های خارجی خواهد شد (Nayak & Scheib, 2020). با بسترسازی مناسب از طریق عوامل مدیریتی و حقوقی مانند تضمین حقوق مالکیت، چگونگی عملکرد دیوانسالاری و کیفیت قوانین و مقررات می‌توان شرایط ایده‌آلی جهت جذب سرمایه‌های خارجی بوجود آورد (Ziaee & Mellat, 2021). همچنین یکی از معیارهای موثر بر جذب سرمایه‌گذاری خارجی، مقررات اداری پیچیده و طی کردن مراحل اداری زیاد چه در هنگام ورود سرمایه و چه هنگام اجرای برنامه است که موجب سرخوردگی سرمایه‌گذار می‌شود (Bageri motlag & Salehi, 2019). تدارک یک چارچوب سیاستگذاری مطلوب و هماهنگ در این حوزه یک شرط ضروری است، اما کافی نیست (Ansari Mahyari & Raisi, 2018). اقدامات مکمل برای جلب سرمایه‌گذاران بزرگ و تاثیرگذار خارجی، یک سیاستگذاری مطلوب در حوزه حقوق داخلی که تضمین کننده سهولت پذیرش و ورود به بازار، جریان نقل و انتقادات سرمایه، ایجاد امنیت لازم برای آنها و دارایی‌های آنها فراهم آورد، باید مورد توجه قرار گیرد (Saremi & Zakery, 2018).

روش شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از نوع کیفی است. منبع اصلی برای گردآوری داده مصاحبه بوده است. راهبرد پژوهشی مورد استفاده در این پژوهش نظریه داده‌بنیاد است. خردمایه استفاده از این راهبرد در این مرحله از پژوهش به کاربری آن بر می‌گردد. از آنجا که طراحی الگویی برای زیرساختهای لازم برای توسعه نقش‌پذیری ذینفعان کلیدی در حوزه سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی مطلوب این پژوهش بود، لذا راهبرد نظریه داده‌بنیاد انتخاب شد تا با این مطلوب سازگاری داشته باشد. بر همین اساس از طرح نظام‌مند استراوس و کوربین (1988) استفاده شد.

رویه گردآوری و تفسیر داده‌ها

در مرحله نخست داده‌های کیفی از خلال مصاحبه‌های نیمه ساختاریافته با مشارکت کنندگان پژوهش گردآوری شد. به این صورت که با ۱۵ نفر از متخصصین و مدیران حوزه سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی مصاحبه‌هایی رودررو با طرح پرسش‌های باز بین ۶۰ تا ۹۰ دقیقه انجام شد. نمونه‌گیری به صورت نظری انجام شد. از مصاحبه ۱۳ به بعد اشباع نظری حاصل شد. معیار انتخاب این خبرگان سابقه کار حداقل ۱۰ سال در زمینه سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و تحصیلات حداقل کارشناسی بود. در بررسی توصیفی مشارکت‌کنندگان تحقیق، ۱۲ نفر (۸۰٪) مرد و ۳ نفر (۲۰٪) زن و در رده‌های سنی، ۳ نفر (۲۲٪) بین ۳۰-۳۵ سال، ۴ نفر (۲۶٪) بین ۳۵-۴۰ سال، ۴ نفر (۲۶٪) ۴۰-۴۵ سال و ۴ نفر (۲۶٪) بالاتر از ۵۰ سال بوده‌اند. در بررسی مدرک تحصیلی افراد، ۲ نفر (۱۳٪) دارای تحصیلات کارشناسی، ۷ نفر (۴۶٪) دارای مدرک کارشناسی ارشد و ۶ نفر (۴۱٪) دارای مدرک دکتری بودند. ۵ نفر (۳۳٪) دارای سابقه کاری ۱۰-۱۵ سال و ۶ نفر (۴۰٪) دارای سابقه کاری بین ۱۶ تا ۲۰ سال و همین‌طور ۴ نفر (۲۷٪) سابقه بالای ۲۰

سال داشتند. مصاحبه‌ها با رضایت شرکت‌کنندگان با استفاده از دستگاه ضبط صوت، ضبط و به شرکت‌کنندگان در مورد محرمانه ماندن اطلاعات اطمینان داده شد مصاحبه‌ها در دو نوبت (یکبار به منظور گردآوری اطلاعات و بار دوم به منظور تایید اطلاعات) انجام شد.

یافته‌ها

کدگذاری داده‌ها

همزمان با گردآوری داده‌ها، کدگذاری آن‌ها نیز انجام گرفت. با کدگذاری باز، مضمون‌های بسیاری حاصل شد که طی فرایند رفت و برگشتی تحلیل داده‌ها، مجموعه این داده‌های کیفی اولیه به مقوله‌های تقلیل یافت. به طوری‌که از دل داده‌های خام اولیه، مقوله‌های مقدماتی در ارتباط با پدیده مورد بررسی از طریق سوال کردن درباره داده‌ها، مقایسه موارد، رویدادها و دیگر حالات پدیده‌ها برای کسب شباهت‌ها و تفاوت‌ها استخراج شدند. در مرحله بعد (کدگذاری محوری)، یکی از مقوله‌ها (مقوله اصلی) محور فرایند در حال بررسی و اکتشاف قرار گرفت. سپس مقوله‌های دیگر به طور نظری به آن ارتباط داده شد. داده‌های کیفی به دست آمده از فرایند مزبور در قالب جدول ۱ ارائه شده است:

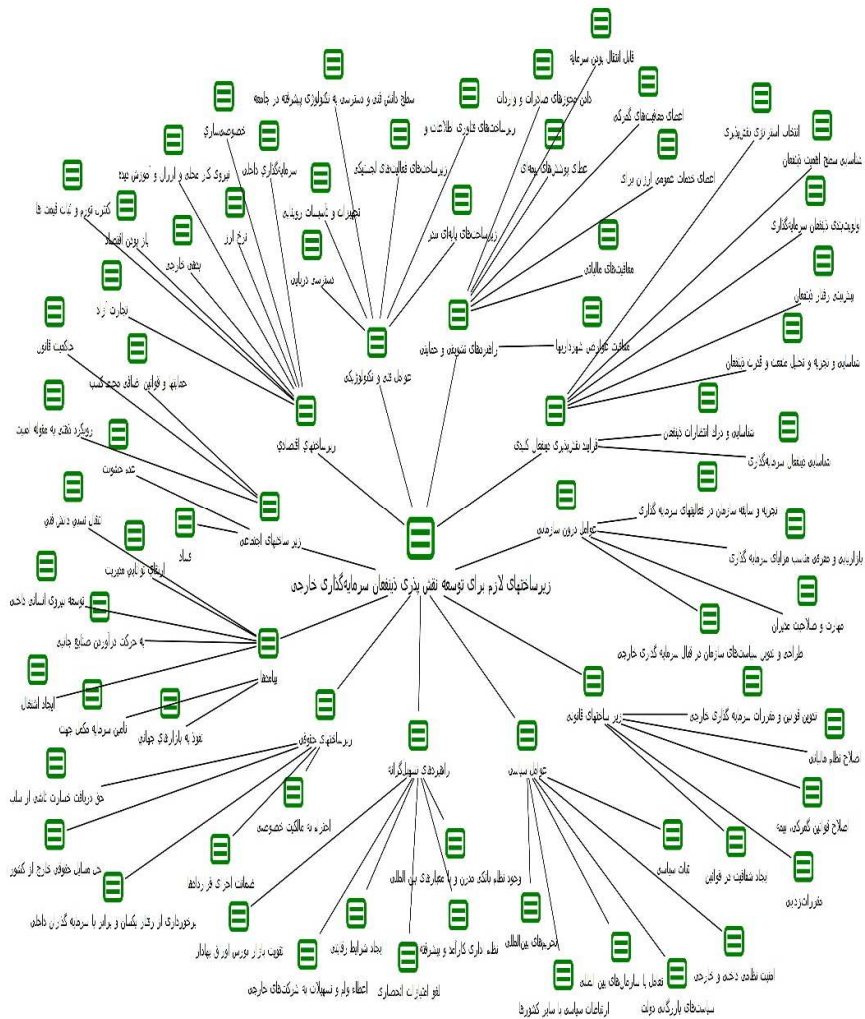
جدول ۱ - کدگذاری محوری داده‌ها

کد محوری	کد باز	کد محوری	کد باز
زیرساخت‌های اقتصادی	سرمایه‌گذاری داخلی	عوامل فی و تکنولوژیکی	سطح دانش فنی و دسترسی به تکنولوژی پیشرفته در جامعه
	خصوصی‌سازی		دسترسی دریایی
	نرخ ارز		زیرساخت‌های پایه‌ای بندر
	نیروی کار محلی و ارزان و آموزش- دیده		تجهیزات و تأسیسات روبنایی
	بدهی خارجی		زیرساخت‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات
	باز بودن اقتصاد		زیرساخت‌های فعالیت‌های لجستیکی
	تجارت آزاد		اعطای پوشش‌های بیمه‌ای سرمایه‌گذاری
	کنترل تورم و ثبات قیمت‌ها		اعطای معافیت‌های گمرکی
	فساد		معافیت‌های مالیاتی
	عدم خشونت		اعطای خدمات عمومی ارزان برای سرمایه‌گذاران
زیرساخت‌های اجتماعی	حاکمیت قانون	راهبردهای تشویقی و حمایتی	قابل انتقال بودن سرمایه
	حمایتها و قوانین اضافی محیط کسب وکار		معافیت عوارض شهرداریها
			دادن مجوزهای صادرات و واردات

نفوذ به بازارهای جهانی	پیامدها	رویکرد ذهنی به مقوله امنیت	زیرساختهای حقوقی
انتقال نسبی دانش فنی		برخورداری از رفتار یکسان و برابر با سرمایه‌گذاران داخلی	
ارتقای توانایی مدیریت		حق دریافت خسارت ناشی از سلب مالکیت و ملی شدن سرمایه خارجی	
به حرکت درآوردن صنایع جانبی		حل مسایل حقوقی خارج از کشور	
ایجاد اشتغال		احترام به مالکیت خصوصی	
توسعه نیروی انسانی داخلی		ضمانت اجرای قراردادها	
تامین سرمایه مکمل جهت سرمایه‌گذاری داخلی	عوامل سیاسی	وجود نظام بانکی مدرن و با معیارهای بین‌المللی	راهبرد تسهیل‌گرانه
تحریم‌های بین‌المللی		نظام اداری کارآمد و پیشرفته	
ارتباطات سیاسی با سایر کشورها		لغو امتیازات انحصاری	
تعامل با سازمان‌های بین‌المللی و منطقه‌ای و شرکت‌های چندملیتی		ایجاد شرایط رقابتی	
سیاست‌های بازرگانی دولت		اعطاء وام و تسهیلات به شرکت‌های خارجی	
امنیت نظامی داخلی و خارجی		تقویت بازار بورس اوراق بهادار	
ثبات سیاسی	ایجاد شفافیت در قوانین	عوامل درون سازمانی	زیرساختهای قانونی
مهارت و صلاحیت مدیران	مقررات‌زدایی		
تجربه و سابقه سازمان در فعالیت‌های سرمایه‌گذاری	اصلاح قوانین گمرکی، بیمه		
بازاریابی و معرفی مناسب مزایای سرمایه‌گذاری	اصلاح نظام مالیاتی		
طراحی و تدوین سیاست‌های سازمان در قبال سرمایه‌گذاری خارجی	سازمانی	تدوین قوانین و مقررات سرمایه‌گذاری خارجی	قرابت‌نقش‌پذیری ذینفعان
شناسایی ذینفعان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (اشخاص، گروه‌ها، سازمان‌ها)			
شناسایی و درک انتظارات ذینفعان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی			
شناسایی و تجزیه و تحلیل منفعت و قدرت ذینفعان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی			
پیش‌بینی رفتار ذینفعان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی			
شناسایی سطح اهمیت ذینفعان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی			
اولویت‌بندی ذینفعان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی			
انتخاب استراتژی نقش‌پذیری ذینفعان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی			

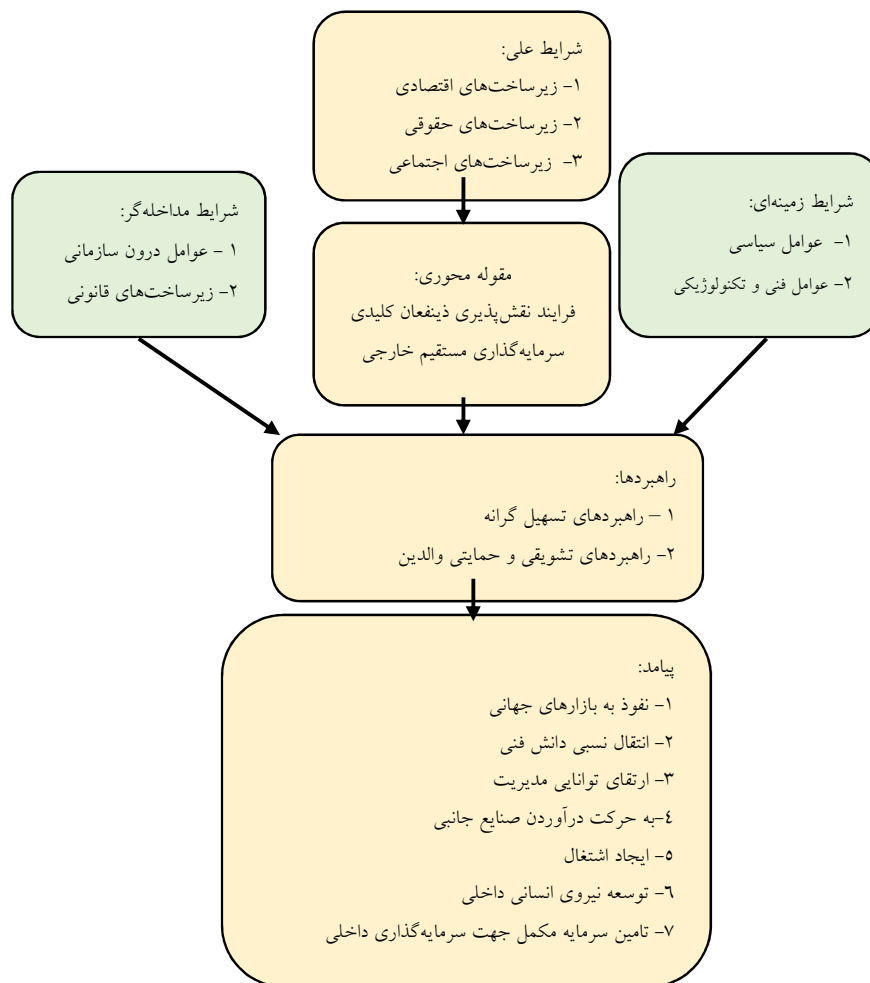

خروجی نرم‌افزار Maxqda در این مرحله جهت استخراج کدهای باز و کدهای محوری در شکل شماره ۱ ارائه شده است.

شکل ۱ - خروجی نرم افزار مکس کیودا از کدگذاری محوری داده‌ها.

بر اساس تحلیل داده‌های کیفی، کدهای محوری در قالب کدهای انتخابی تکمیل شدند و طبق آن خط ارتباطی میان مقوله‌های پژوهش شامل شرایط علی، مقوله محوری، بستر (شرایط زمینه‌ای)، شرایط مداخله‌گر، راهبرد و پیامدها مشخص شد. نمودار ۱ مدل فرایند کیفی پژوهش را نشان می‌دهد.

نمودار ۱ - الگوی پارادایمی توسعه نقش‌پذیری ذینفعان کلیدی در حوزه سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی.

گزاره‌های حکمی (قضایا) پژوهش

بر پایه مولفه‌های مراحل کدگذاری اکتشافی، قضایای زیر بدست می‌آیند:

قضیه ۱: زیرساخت‌ها در حوزه‌های اقتصادی، حقوقی و اجتماعی در ایران شرایط علی برای توسعه نقش‌پذیری ذینفعان کلیدی در حوزه سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی محسوب می‌شوند.

قضیه ۲: راهبردهای تسهیل‌گرانه و راهبردهای تشویقی و حمایتی کنشی برای فرایند نقش‌پذیری ذینفعان کلیدی سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی است.

قضیه ۳: عوامل سیاسی، عوامل فنی و تکنولوژیکی زمینه و بستری خاص را برای تحقق راهبردهای تسهیل‌گرانه و راهبردهای تشویقی و حمایتی ایجاد می‌کنند.

قضیه ۴: شرایط مداخله‌گر عوامل درون سازمانی و زیرساخت‌های قانونی بستری عام را برای تحقق راهبردهای تسهیل‌گرانه و راهبردهای تشویقی و حمایتی فراهم می‌آورند.

قضیه ۵: راهبردهای تسهیل‌گرانه و راهبردهای تشویقی و حمایتی، شرایط مداخله‌گر عوامل درون سازمانی و زیرساخت‌های قانونی و شرایط زمینه‌ای عوامل سیاسی، عوامل فنی و تکنولوژیکی پیامد نفوذ به بازارهای جهانی، انتقال نسبی دانش فنی، ارتقای توانایی مدیریت، به حرکت درآوردن صنایع جانبی، ایجاد اشتغال، توسعه نیروی انسانی داخلی و تامین سرمایه مکمل جهت سرمایه‌گذاری داخلی را در پی خواهد داشت.

روایت نظریه توسعه نقش‌پذیری ذینفعان کلیدی در حوزه سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی

زیرساخت‌های اقتصادی، حقوقی و اجتماعی جزو اتفاقات و رویدادهایی هستند که توسعه نقش‌پذیری ذینفعان کلیدی در حوزه سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی را تحت تاثیر قرار می‌دهند. ایجاد زیرساخت‌های اقتصادی، حقوقی و اجتماعی باعث توسعه نقش‌پذیری ذینفعان و افزایش در جذب سرمایه‌گذاری می‌شود. از جمله شرایط لازم جهت افزایش تولید و رشد اقتصادی، سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های اقتصادی است. سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های اقتصادی به طور کلی با افزایش اشتغال و نفوذ به بازارهای جهانی باعث ترغیب سرمایه‌گذاران خارجی جهت سرمایه‌گذاری در کشور می‌شود. چنین نگاهی در برخی پژوهش‌ها نیز مدنظر بوده است؛ حسینی و شاهبندرزاده (2017) زیرساخت‌های قدرتمندی اقتصادی را عاملی مهم در جذب سرمایه‌گذاری خارجی تلقی می‌کنند. نهجاتی و اخباری (2020) نیز نبود چنین زیرساختی را عامل مهم در افزایش هزینه فعالیت‌های اقتصادی و کاهش نرخ بازده سرمایه می‌پندارد. همچنین سیژانگ و انوار (2017) نیز شرایط اقتصادی مناسب در یک کشور را عاملی برای ایجاد ثبات نرخ ارز و عقلایی نمودن تصمیم‌گیری راجع به سرمایه‌گذاری فعلی و آینده مطرح می‌کنند. موضوع مهم دیگر در باب سرمایه‌گذاری این است که جامعه ما هنوز به ارزش سرمایه به عنوان عامل محرک اقتصاد پی نبرده است و اغلب آن را با بارمنفی تعریف کرده است. جامعه ما سرمایه‌گذاری را همواره با سرمایه‌داری غیرمولد در یک سطح می‌بیند. لذا ایجاد زیرساخت‌های اجتماعی جهت توسعه نقش‌پذیری ذینفعان جهت جذب سرمایه‌گذاری خارجی اهمیت زیادی دارد؛ چرا که تصویرسازی مثبت از فضای سرمایه‌گذاری در کشور با شناسایی و معرفی هرچه بیشتر فضاهای مطلوب سرمایه‌گذاری در کشورها، باعث جذب سرمایه‌های خارجی خواهد شد (Nayak & Scheib, 2020). لین و لو (2017) عمده عوامل تأثیرگذار فرهنگی در جذب سرمایه‌گذاری خارجی را (۱) ذهنیت مثبت درباره سرمایه‌گذاری خارجی؛ (۲) ارتباط و تعامل قوی بین کشور میزبان و اتباع خارجی؛ (۳) وجود مدارس دوزبانه تلقی می‌کنند. آگراوال (2020) نیز ذهنیت منفی

در باره سرمایه‌گذاری کشورهای خارجی، بیشتر از هر چیز، ناشی از تجربه ناموفق تاریخی می‌داند. عوامل سیاسی و عوامل فنی و تکنولوژیکی جزو شرایطی است که راهبردها و اقدامات، در سایه آن به توسعه نقش‌پذیری ذینفعان کلیدی می‌پردازند. زیرساخت‌های ضعیف فنی و تکنولوژیکی، هزینه فعالیت‌های اقتصادی را افزایش و نرخ بازده سرمایه را کاهش می‌دهد. همین‌طور بسیاری از کشورهای در حال توسعه به دلیل ریسک بالا و بی‌ثباتی سیاسی و ساختاری غیرقابل پیش‌بینی سرمایه خارجی اندکی جذب نموده‌اند. چنین نگاهی در برخی پژوهش‌ها مورد توجه بوده است؛ برای مثال، خشنود و همکاران (2020) اشاره می‌کنند که ثبات سیاسی عامل مهم اجتماعی در فراهم کردن فضای مناسب برای سرمایه‌گذاری خارجی است. زینل‌زاده جعفری پرویز خانلو (2019) و با فرض ثابت بودن همه شرایط اقتصادی، کشورهایی که سیاست خارجی پرتشتی دارند در جذب سرمایه‌گذاری خارجی بسیار ناموفق‌اند. سیاست‌های کشور میزبان برای سازمان‌های بین‌المللی جهت استقرار فعالیت‌هایشان در یک کشور به‌عنوان مهمترین مسئله مطرح است. عوامل درون‌سازمانی و زیرساخت‌های قانونی جزو شرایط عمومی هستند که بر راهبردها تأثیر می‌گذارند. چنانچه امنیت سرمایه‌گذاری و بستر قانونی لازم در کشورهای در حال توسعه و اقتصادهای آنها فراهم شود سرمایه‌گذاران بین‌المللی میل و رغبت بیشتری برای حضور در این بازارها پیدا خواهند کرد و قدرت جذب سرمایه‌ها توسط آنها بیش از پیش به وجود می‌آید. ذینفعان متعددی با خواسته‌ها و انتظارات مختلف در اجرای پروژه‌ها درگیر هستند. برآورده ساختن همه این انتظارات عملاً غیرممکن است. در این راستا شناسایی عوامل و ذینفعان دخیل در این خصوص و همچنین ذینفعان کلیدی و مهم و پیدا کردن آگاهی و شناخت صحیح از انتظارات ذینفعان کلیدی گام مهمی در جهت اولویت‌بندی ذینفعان و راهنمای مناسبی برای تعیین استراتژی مناسب می‌باشد. راهبردهای تسهیل‌گرانه و راهبردهای تشویقی و حمایتی، جزء کنش‌هایی هستند که به اجرای فرایند توسعه نقش‌پذیری ذینفعان کلیدی کمک می‌کنند. با توجه نیازهای موجود در جامعه می‌توان با تسهیل در روند سرمایه‌گذاری‌ها از جمله نظام اداری کارآمد و پیشرفته، وجود نظام بانکی مدرن و با معیارهای بین‌المللی، لغو امتیازات انحصاری، ایجاد شرایط رقابتی، اعطاء وام و تسهیلات به شرکت‌های خارجی و تقویت بازار بورس اوراق بهادار و همچنین پاسخگویی به درخواست‌های سرمایه‌گذاران، زمینه‌های بهتری را برای توسعه اقتصادی کشور فراهم کرد. روند ساده‌سازی و تسهیل رویه‌ها و قواعد اداری و اثر بخش کردن آنها برای سرمایه‌گذاری خارجی و نیز ارائه مشوق‌های مالی برای سرمایه‌گذاری در صنایع یا مناطق خاص، سیاست‌های بازار سرمایه و اجزای آنکه برای تشویق و توسعه همگرایی پایدار بین کسب و کارها و فعالیت‌های سرمایه‌گذاری می‌تواند در نقش‌پذیری ذینفعان این حوزه تأثیر گذار باشد. نفوذ به بازارهای جهانی، انتقال نسبی دانش فنی، ارتقای توانایی مدیریت، به حرکت درآوردن صنایع جانبی، ایجاد اشتغال، توسعه نیروی انسانی داخلی و تامین سرمایه مکمل جهت سرمایه‌گذاری داخلی از نتایجی هستند که در اثر راهبردها پدیدار می‌شوند. افزایش سرمایه‌گذاری

خارجی موجب گسترش برنامه‌های آموزشی و یادگیری از طریق انجام کار می‌شود و کشورهای هدف به کمک این سرمایه‌گذاری‌ها می‌آموزند که چگونه می‌بایست با بازارها، بانک‌ها و منابع تأمین مالی خارجی رفتار کنند. با آزاد کردن فعالیت‌های اقتصادی و عدم انحصاری کردن اقتصاد، ثبات نظام پولی و ارزی کشور، برقراری ثبات سیاسی و اجتماعی و جلوگیری از تنش، ایجاد سیاست‌های مالیاتی مناسب، حذف قوانین گمرکی زائد و ... می‌توان شاهد ورود سرمایه‌های خارجی به کشور بود.

نتیجه‌گیری

در فرآیند نقش‌پذیری ذینفعان سرمایه‌گذاری خارجی، سازمان‌های مختلفی نقش‌های حائز اهمیتی ایفا می‌کنند. اغلب این سازمان‌ها بصورت مستقیم بر سرمایه‌گذاری خارجی و بصورت غیر مستقیم در جهت تحرک حامیان این سازمان‌ها ذی‌نفع هستند. نقش این سازمان‌ها عبارت است از سیاست‌گذاری، تسهیل‌گری، حمایت، نظارت، نقش مجری و نقش توسعه‌گر. تسهیل‌گران و توسعه‌گران ایجاد این زیرساخت‌ها نهادهایی هستند که می‌توانند فرایند اجرا را مدیریت کنند، یعنی عوامل علی، زمینه‌ای، مداخله‌گر و هم سرمایه‌گذاران را تحت تأثیر فعالیت‌های خود در جهت رسیدن به اهداف مدیریت کنند. در حال حاضر جای خالی این دو کنشگر در سیاست‌های برنامه جذب سرمایه‌گذاری خارجی به شدت احساس می‌شود. سازمان‌های سیاستگذار باید تعیین کنند که شیوه جذب سرمایه‌گذاری خارجی چیست، چه برنامه‌هایی باید برای جذب سرمایه‌گذاری خارجی تهیه شود، این برنامه‌ها باید از چه ابعادی برخوردار باشند و حدود و مقیاس مداخله آنها چیست. سازمان‌های حمایت‌گر باید بتواند ابزار لازم برای حضور سایر کنش‌گران را از طریق امکاناتی که در اختیار دارد فراهم کند. سازمان‌های تسهیل‌گر باید بتواند بین گروه‌های مختلف هماهنگی ایجاد کند. سازمان‌های ناظر و کنترل‌کننده برای آنکه بتواند با ارزیابی بازخوردهای برنامه‌ها و اعمال اصلاحات لازم در سیاست‌ها و برنامه‌های خود، کیفیت را تضمین کنند. ذینفعان فعال در نظام اقتصادی کشور مجموعه یکپارچه و منسجمی نیستند لذا نکته‌ای که می‌بایست به آن توجه شود این است که چنانچه زیرساخت‌های نقش‌پذیری ذینفعان سرمایه‌گذاری خارجی در کشور ما تضمین شود حمایت، تسهیل و تسریع امور مربوط به سرمایه‌گذاری خارجی و همین‌طور شناسایی و معرفی فرصت‌های سرمایه‌گذاری، هماهنگی و پیگیری امور اجرایی متقاضیان سرمایه‌گذاری و هرگونه امور مربوط به اخذ مجوزهای سرمایه‌گذاری خارجی باعث می‌شود که سرمایه‌گذاران بین‌المللی میل و رغبت بیشتری برای حضور در کشور را خواهند داشت. این امر به نیز فرصت بهره‌گیری از مزیت‌های نسبی، رشد اقتصادی، اشتغال‌زایی و دستیابی به دانش و فناوری روز برای تولید کالاهای رقابتی در عرصه بین‌المللی را می‌دهد. با توسعه نقش‌پذیری ذینفعان سرمایه‌گذاری خارجی علاوه بر این، ایجاد تسهیلات نظیر زیرساخت‌های فیزیکی، بازارهای مالی و مشوق‌های صادراتی، باعث جذب سرمایه‌گذاران

خارجی می‌شود. افزایش راهبردهای تسهیل‌گرانه و حمایتی و تشویقی باعث افزایش تمایل به سرمایه‌گذاری و جذب سرمایه‌گذاری می‌شود که نقش سازمانهای سیاست‌گذار و حمایت‌کننده در این زمینه بسیار مهم و اساسی است و لازم است با اصلاح ساختار مناسب در این بخش، زمینه‌های جذب سرمایه‌گذاری را فراهم نماید. از مهم‌ترین دلایل ضعف در ایجاد زیرساخت‌های لازم برای توسعه نقش‌پذیری ذینفعان کلیدی در حوزه سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی می‌توان به برداشت و درک نادرست مدیران و سیاستگذاران کشور از سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و نبود ظرفیت‌های جذب و انتقال صحیح از این طریق اشاره کرد. در واقع نگاه این مدیران به سرمایه‌گذاری باید تسهیل‌گرانه با در نظر گرفتن ارزش زمان و شرایط باشد تا بتوان از فرصت‌های سرمایه‌گذاری بهره‌وری لازم را داشت. با تقویت عوامل درون سازمانی از جمله مهارت و صلاحیت مدیران، تجربه و سابقه سازمان در فعالیت‌های سرمایه‌گذاری، طراحی و تدوین سیاست‌های سازمان در قبال سرمایه‌گذاری خارجی و بازاریابی و معرفی مناسب مزایای سرمایه‌گذاری می‌توان بر این مشکل فایده‌آمده. مجموعه‌ای از شرایط و بسترهای اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، حقوقی، قانونی و فنی و تکنولوژیکی به مدیران و ذینفعان کلیدی سرمایه‌گذاری خارجی با توزیع قدرت میان سطوح مختلف ذینفعان در جذب سرمایه‌گذاری خارجی کمک می‌کند.

References:

- 1 - Afridi. A. H. (2018). Stakeholders Analysis for Serendipitous Recommenders system in Learning Environments. *Procedia computer science*. 130. pp 222-230. (In Persian).
- 2 -Agarwal. R. (2020). Foreign Direct Investment (FDI) In Indian Education. *Journal of Commerce Economics & Management*. 1(1), pp 5-9.
- 3 -Aghasafari, H., Aminizadeh, M., Karbasi, A. (2019). Investigating the Roles of Institutions & Infrastructure on Iran's Bilateral Trade with Main Trading Partners. *Quarterly Journal of Economic Growth & Development Research*, 9(35), 53-78. (In Persian).
- 4 -Ansari Mahyari. A. & Raisi. L. (2018). International Standards of Foreign Investment Protection. *Journal of Encyclopedia Economic Rights*. 25(1). pp 47-62. (In Persian).
- 5 -Anwar. S. & Sizhong. S. (2018). Foreign direct investment & export quality upgrading in China's manufacturing sector. *International Review of Economics & Finance*. 54. pp 289-298.
- 6 -Arabi, A., Marzban, H., Moradi, J., Sadraei Javaheri, A. (2020). Optimizing the Percentage of Domestic Sector Participation in Joint Ventures in the Iranian Economy (Case Study of the Oil & Gas Industry). *Quarterly Journal of Economic Growth & Development Research*, 10(38), 15-30. (In Persian).
- 7 -Aragonés. B. P. García-Melón. M. & Montesinos-Valera. J. (2017). How to assess stakeholders' influence in project management? A proposal based on the Analytic Network Process. *International journal of project management*. 35(3). pp 451-462.
- 8 -Bageban, R., Ghanbari Jahromi, M. J., Bagheri, M. (2019). Advocacy aspects of Iranian law on foreign direct investment & a comparative study with international standards. *Iranian & International Comparative Legal Research*, 10 (36): 1-24. (In Persian).
- 9 -Bageri motlag. N. & Salehi. H. R. (2019). Rules Governing the Entry & Exit of Foreign Investors in the Iranian Capital Market. *Journal of Encyclopedia Economic Rights*. 25(2). pp 1-19. (In Persian).
- 10 -Bahadorestani. A. Ghalehnovi. M. & Motahari Farimani. N. (2018). Designing a Model of key Stakeholders' Expectations in the Subway Construction Projects: Studied in MUR Construction Project. *Amirkabir Journal of Civil Engineering*. 50(1). pp 227-242. (In Persian).
- 11 -Busiswa. N. & Roscoe. B. v. W. (2020). The role of foreign direct investment (FDI) on domestic entrepreneurship in South Africa. *Development Southern Africa*. 37 (4). pp 587-600.

- 12 -Ddoudangi, M. (2016). Factors Affecting Domestic & Foreign Investments in Iran. *Quarterly Journal of Economic Growth & Development Research*, 6(23), 147-131.
- 13- Dehghan Shabani, Z., Afarineshfar, S. (2015). The Effects of Doing Business on Foreign Direct Investment in Iran & Selected Countries. *Iranian Journal of Economic Research*, 20(62), 1-30. (In Persian).
- 14 -Gazinoori.s. Mohamadi. s. & Abdi. m. (2013). Improvement of QFD Process by Stakeholder Analysis, an Efficient Method in National Strategic Planning Process Case-Study: The Comprehensive Scientific Map of IRAN. *Management Researches*. 6(20). pp 35- 56. (In Persian).
- 15 -Hasanvand. D. Asayesh. H. & mohammadinode. A. (2020). Investigating the Role of Foreign Direct Investment on Economic Growth in Economic Sectors of Iran. *QJER*. 20 (2). pp 121-144. (In Persian).
- 16- Hirvani Naghani M, darvishi F, ijabi I, amin afshar Z. (2019). Strategic Foresight by Scenario Method, for Attracting Foreign Investment in Iran by 1420 . *Quarterly journal of economic research & policies*. 327 (90), 393-424. (In Persian).
- 17 -Hong. C. Xi. W.& Baljeet. S. (2018). Can private domestic investment lead Chinese technological progress?. *Economic Modelling*. 70. Pp 186-193.
- 18 -Hosseini. M. & Shahbandarzadeh. H. (2017). Designing the structural model Based on Soft Operations Research to identify the factors attracting FDI management (Case of Bushehr province). *Journal of Executive Management*. 9(17). pp 13-34. (In Persian).
- 19 -Jani, S. (2018). Analyzing Effects of Different Institutional Levels on Absorbing Foreign Direct Investment in South-west Asian Countries. *Majlis & Rahbord*, 25(93), 307-334.
- 20 -José. G. Cristina. C. Claudio. M.& Juan. C. S. E. (2018). Policies to Attract R&D-related FDI in Small Emerging Countries: Aligning Incentives With Local Linkages & Absorptive Capacities in Chile. *Journal of International Management*. 24 (2). pp 165-178.
- 21 -Khushnood. E. Channa. Z. H. Bhutto. M. & Erri. M. A. (2020). Impact of Good Governance Indicators on the Inflow of Foreign Direct Investment (FDI) In Pakistan. *NICE Research Journal*. 14 (1). pp 69-83.
- 22- Lien. D. & Lo. M. (2017). Economic impacts of cultural institutes. *The Quarterly Review of Economics & Finance*. 64. pp 12-21.
- 23 -Mowlaei. M. (2020). Foreign Capital Inflows & Economic Growth of Iran. *QJER*. 20 (1). pp 104-79.
- 24 -Nayak. B. S. & Scheib. D. (2020). Cultural logic of German foreign direct investment (FDI) in service sector. *Journal of Economic Structures*. 9. pp 1-13.
- 25 -Nejati. M. & Akhbari. R. (2020). Technology Gap & the Effect of Foreign Direct Investment on Total Factor Productivity (Case Study: Iran's Industry). *QJER*. 20 (2). pp 99-120. (In Persian).
- 26 -Paul. J. & Feliciano C. M. M. (2021). Five decades of research on foreign direct investment by MNEs: An overview & research agenda. *Journal of business research*. 124. pp 800-812.
- 27 -Roy. A. Shah. M. & Sharma. R. (2020). Need for Foreign Investment. *Journal of Accounting, Finance & Marketing Technology*. 1(1). pp 18-21.
- 28 -Saremi. M. & Zakery. A. (2018). Policies for Enhancing Foreign Direct Investment Toward Technology Development. *Journal of Science & Technology Policy*. 10(2). pp 395-410. (In Persian).
- 29 -Sizhong. S. & Anwar. S. (2017). Foreign direct investment & the performance of indigenous firms in China's textile industry. *The Quarterly Review of Economics & Finance*. 65. pp 107-113.
- 30 -Torkamani, E., Fotros, M. (2019). The Policy of Increasing Public Investment in Iran: A DSGE Approach. *Quarterly Journal of Economic Growth & Development Research*, 9(36), 57-76. (In Persian).
- 31 -Yunsong. C. & Fei. Y. (2018). International visibility as determinants of foreign direct investment: An empirical study of Chinese Provinces. *Social Science Research*. 76. pp 23-39.
- 32 -Zamani. Z. & Tayebi. S. K. (2020). FDI as a Determinant of Sustainable Development in Developing Countries & Emerging Countries. *QJER*. 20 (4). pp33-65. (In Persian).
- 33 -Zeinalzadeh. R. & Jafari Parvizkhanlou. K. (2020). The Impact of Democracy on Foreign Direct Investment in high & Low Democratic Countries; A Comparative Study. *International Political Economy Studies*. 2(2). pp 559-592. (In Persian).
- 34 -Zhao. X. g. Zhang. Y. f.& Li. Y. b. (2019). The spillovers of foreign direct investment & the convergence of energy intensity. *Journal of Cleaner Production*. 206. pp 611-621.
- 35 -Ziaee. S. Y. & Mellat. M. R. (2021). Capital Flow in International Law: Assessment of Iran's Foreign Investment Sanction. *Journal of Encyclopedia Economic Rights*. 27(1). pp 143-170. (In Persian).